

TALOUSNEUVOSTO

2.3.2022

Kokousmuistio 2/2022

Aika 2.3.2022 klo 10.00–11.30

Paikka Säätytalo

Läsnä Marin Sanna, puheenjohtaja
Saarikko Annika, varapuheenjohtaja
Eloranta Jarkko
Fjäder Sture
Haatainen Tuula
Henriksson Anna-Maja
Häkämies Jyri
Kari Emma
Lintilä Mika
Mikkonen Krista
Palola Antti
Pentikäinen Mikael
Rehn Olli
Romakkaniemi Juho
Sarkkinen Hanna
Skinnari Ville
Haapajärvi Henrik (at.)
Majanen Juha (at.)
Rahkola Joonas (at.)

Sinko Pekka (s.)

1 Kokouksen avaus

Pääministeri avasi kokouksen ja totesi kokouksen aiheena olevan ”Talouden näkymät ja EKP:n rahapolitiikka”. Aiheesta alustaa Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn. Pääministeri totesi Ukrainan kriisin heijastuvan talouteen monin tavoin mm. lisääntyneen epävarmuuden ja hintapaineiden kautta. Prioriteettien uudelleen järjestämistä tarvitaan myös taloudessa.

Ennen varsinaista kokousasiaa käytiin lyhyt kommenttikierros ajankohtaisesta työmarkkinoiden neuvottelutilanteesta. Meneillään olevan liittokierroksen toteutuneita palkankorotuksia voidaan pitää kilpailukyvyyn kannalta kohtuullisina. UPM:n ja kunta-alan neuvotteluihin liittyy haasteita. Voimistuessaan inflaatio aiheuttaa paineita syksyllä edessä oleviin sopimuskauden jatkoa koskeviin neuvotteluihin.

Kuntia, hyvinvointialueita ja niiden yhteisöjä työnantajana edustava KT on uuden lainsäädännön myötä itsenäinen julkisoikeudellinen yhteisö, eikä kuulu enää Kuntaliittoon. Tämän johdosta hallitus katsoo perustelluksi pyytää KT:a nimeämään edustajansa talousneuvostoon. Asian valmistelu on käynnissä.

2 Talouden näkymät ja EKP:n rahapolitiikka

Olli Rehn tarkasteli alustuksessaan Ukrainan kriisin ja siihen liittyvien pakotteiden vaikutusta Venäjän, EU:n ja Suomen talouksiin sekä EKP:n rahapolitiikkaan (liite). Venäjän hyökkäys Ukrainaan järkyttää Euroopan turvallisuuden perustaa ja heijastuu myös talouteen. Toistaiseksi voimakkaimmat taloudelliset reaktiot on nähty rahoitusmarkkinoilla. Pörssit ovat laskeneet (varsinkin Venäjällä) ja raaka-ainehinnat nousseet.

Venäjään suunnattu pakotekokonaisuus on ennennäkemätön ja maata kohtaa totaalinen rahoituskriisi. Venäjän BKT:n ennakoidaan supistuvan tänä vuonna erittäin selvästi. Venäjän asettamista vastapakotteista ei ole vielä tarkkaa tietoa. Ukrainan kriisi muuttaa euroalueen ennustekuvaa heikompaan suuntaan mm. epävarmuuden ja energian hinnan kohoamisen johdosta. Palkkainflaatio on kuitenkin toistaiseksi ollut maltillista.

Myös Suomeen on tiedossa ennustettua heikompaa BKT:n kasvua lähivuosina. Venäjä on edelleen Suomelle tärkeä kauppakumppani ja yksittäiset toimialat ja yritykset ovat sen suhteen haavoittuvia. Sen sijaan Suomen finanssisektorin suorat altistumat Venäjälle ovat hyvin pienet. Suomalaisen työn ja tuotannon kilpailukyky on korjautunut vuodesta 2016 lähtien ja pysynee suunnilleen ennallaan.

3 Keskustelu

Alustuksen pohjalta käydyssä keskustelussa nousi esiin muun muassa seuraavia kysymyksiä ja näkökulmia:

- Ukrainan kriisi voi välillisesti vaikuttaa myös Suomen maariskin kansainvälisten sijoittajien näkökulmasta. Olisi tarpeen pohtia keinoja ja ryhtyä toimiin maarisikin nousun ehkäisemiseksi.
- Kriisistä aiheutuva energian hintojen nousu ja inflaation kiihtyminen tulevat asettamaan kansalaisten jo koetellun sietokyvyn koetukselle. Resilienssin pettäessä riskinä on vastakkainasettelun vahvistuminen.
- Vihreän siirtymän ohella julkisia investointeja tarvitaan jatkossa entistä enemmän myös puolustusmenoihin ml. hybridiuhkien torjunta ja kyberturvallisuus.
- EU:ssa on paineita vapauttaa puolustusmenot julkisia menojen kasvua rajoittavan säännösten ulkopuolelle. Puolustushankinnoissa olisi syytä pyrkiä hyödyntämään EU:n yhteistyötä.
- Suomen energijärjestelmän hajautus on vahvuus kriisissä. Energiapuusta kuitenkin lähes puolet tulee Venäjältä. Venäjältä Suomeen tuleva raakaöljy voidaan tarvittaessa korvata muista lähteistä, joskin hieman korkeampaan hintaan.
- Yrityksille ei ole suunnitteilla erillisiä tukia Ukrainan kriisin johdosta. Neuvontaa ja normaaleja rahoituspalveluita on kuitenkin saatavilla.
- Kriisi korostaa jo ennestään esillä olleen huoltovarmuuden merkitystä useissa eri ulottuvuuksissa ml. energia- ja ruokahuolto sekä ulkomaisen työvoiman saatavuus.
- Ukrainasta tulevien pakolaisten mahdollisuuksia osallistua työmarkkinoille voidaan tukea erityisjärjestelyin.
- EU:n piirissä keskustellaan "elvytyspaketti 2:sta". Suomen on tärkeä valvoa etujaan kriisin taakanjaossa jäsenmaiden kesken.

- Kriisin mahdollisia positiivisia sivuvaikutuksia ovat ilmastopolitiikan tavoitteiden edistyminen sekä Yhdysvaltain ja EU:n yhteistyön tiivistyminen.

4 Kokouksen päättäminen

Talousneuvoston seuraava kokous pidetään keskiviikkona 27.4.2022 klo 10.00. Aihe vahvistetaan myöhemmin. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.35.

Pekka Sinko
talousneuvoston pääsihteeri